

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
ЗАШТИТНИК ГРАЂАНА
17 - 1153/09
Београд

Заштитник грађана
Zaštitnik građana

дел.бр. 12178
датум: 29.12.2009

На основу члана 138. став 1. Устава Републике Србије („Сл. гласник РС“ бр. 98/06) и члана 31. став 2. Закона о Заштитнику грађана („Сл. гласник РС“ бр. 79/05 и 54/07) у поступку контроле законитости и правилности рада Општинске управе градске општине Сопот у поступку по притужбама грађана ГО Сопот, Заштитник грађана

УТВРЂУЈЕ

I Општинска управа Градске општине Сопот, поступајући по закључку Општинског већа, незаконито грађанима ускраћује остваривање права и вршење послова пред органима Општинске управе, условљавајући вршење законом предвиђених службених радњи тиме да грађани претходно презентују потврду о плаћеној накнади за коришћење грађевинског земљишта.

II Општинска управа Градске општине Сопот прекршила је законом утврђену обавезу сарадње са Заштитником грађана тиме што, упркос захтевима овог органа, није доставило тражене податке, односно опште акте Општинског већа ГО Сопот од значаја за поступак у току.

На основу утврђених недостатака у раду, Заштитник грађана упућује Општинској управи градске општине Сопот следећу

ПРЕПОРУКУ

I Општинско веће Градске општине Сопот одмах по пријему препоруке ставиће ван снаге закључак бр. 06-9/2007-IV од 25.5.2007. год., односно сваки други акт којим се без законског основа условљава вршење законом предвиђених јавних овлашћења и вршење управних послова.

II Општинска управа ГО Сопот, без одлагања ће грађанима омогућити несметано коришћење њихових законом загарантованих права која непосредно остварују преко органа локалне самоуправе, а које претпостављају поступање службеника у складу са Законом о општем управном поступку и начелима добре управе, без захтевања подношења додатних доказа и потврда који нису прописани као потребни у одговарајућем поступку.

III Потребно је да Општинска управа ГО Сопот утврди одговорност конкретних службених лица за несарадњу са Заштитником грађана, и предузме мере за успостављање пуне сарадње у складу са одредбама Устава Републике Србије и Закона о Заштитнику грађана. Уколико о томе изостане информација од стране Општинске управе, Заштитник грађана сматраће начелника Општинске управе одговорним за непоштовање Законом прописане обавезе сарадње са Заштитником грађана.

Општинска управа ГО Сопот обавестиће Заштитника грађана без одлагања, а најкасније у року од 60 дана од дана пријема ове препоруке, о поступању по њој, и доставити документа из којих се може утврдити да је по препоруци Заштитника грађана поступљено.

Р а з л о з и:

Заштитник грађана је из сазнања добијених непосредно од грађана, као и из акта саме Општинске управе Број: Сл. од 02.6.2009. године, упознат са чињеницом да су грађани Сопота принуђени да у поступку пред општинском управом, у коме се решава о њиховим правима, обавезама и интересима у циљу добијања различитих врста дозвола, потврда, решења, као и приликом подношења захтева за издавање извода и уверења, обавезни да доставе потврду о плаћеној накнади за коришћење грађевинског земљишта.

Наиме, Заштитник грађана је прву притужбу на рад Општинске управе Сопот примио 15. 9. 2008. године, у којој је подносилац притужбе Н.Р. навела да јој је као незапосленом лицу које има пребивалиште на територији Општине Сопот, приликом подношења захтева за издавање радне књижице, са образложењем да није доставила потврду о измирењу обавеза по основу накнаде за грађевинско земљиште, ускраћено право на добијање радне књижице. При томе су службеници Општинске управе одбили да јој издају писмено образложење о разлозима због којих није могуће да јој се изда радна књижица.

Након тога, Заштитник грађана је 08. 9. 2009. године примио притужбу И.Ж., такође из Сопота и то на поступање Одељења за опште послове, Службе матичара која је одбила да му закаже венчање док не достави доказ о плаћеној накнади за коришћење грађевинског земљишта и то све уз образложење да је тако одлучено „горе“, односно да је такво поступање утврђено извесним закључком Општинског већа.

Оцењујући наводе из ових притужби, те чињеницу да је у конкретном случају реч о примени републичких закона, других прописа и општих аката и ценећи да се притужбе односе на посебно некоректан рад органа управе, Заштитник грађана покренуо је поступак контроле законитости и правилности рада органа управе, о чему је у складу са чланом 29. став 1. Закона о Заштитнику грађана обавестио Градску општину Сопот. Истим актом истовремено је затражено одржавање састанка представника Стручне службе Заштитника грађана са председником општине и начелницом Општинске управе, као и омогућавање слободног и потпуног увида у акта Општинског већа и Председника општине, на основу којих поступају општински службеници.

На поменутом састанку, одржаном ради упознавања са свим релевантним околностима од значаја за вођење поступка, председник ГО Сопот, као и начелница Општинске управе изјаснили су се да се основни проблем састоји у томе што се наплата за коришћење грађевинског земљишта спроводи самостално и то достављањем обвезнику Обавештења које нема форму платног налога, односно друге исправе која би имала снагу веродостојне, односно извршне исправе. Према наводима начелнице Општинске управе управо је то основни разлог немогућности спровођења принудне наплате судским путем и опредељења за овакав, по њима ефикасан начин наплате накнаде за коришћење грађевинског земљишта. У погледу питања спорног правног основа поступања службеника општинске управе у односу на грађане Сопота који желе да остваре своја законом загарантована права, као што је издавање радне књижице или извода из матичне књиге рођених и других матичних књига, без додатних условљавања, Председник ГО Сопот се изјаснио да је првобитно још 1994. године Општинско веће донело одлуку којом је наложено такво поступање службеника Општинске управе, те да је наведена одлука ревидирана 2007. године и на основу ње 25.5.2007. године донет закључак, који је и данас на снази, а којим се налаже свим службама Општинске управе да пре поступања по захтевима странака, односно грађана прибаве потврду о измирењим накнадама за

коришћење грађевинског земљишта. Примерак наведеног закључка је предат представницима Заштитника грађана, док је за поменуте одлуке дато обећање да ће исте у што краћем року бити достављене овом органу.

На наведеном састанку констатовано је да поступање Општинске управе у конкретном случају није у складу са принципима добре управе, те да спорни закључак не може остати на снази, али да су Председник ГО Сопот и начелница Општинске управе свесни својих пропуста у раду у смислу прекорачења законских овлашћења. У прилог томе говори и чињеница да су Председник ГО Сопот и начелница Општинске управе у потпуности прихватили изнете примедбе, уз обећање и договор да ће у циљу стварања услова за функционисање добре управе и превазилажења уочених проблема у раду овог органа, спорни закључак Општинског већа ставити ван снаге, о чему ће благовремено (у року од 30 дана) обавестити Заштитника грађана.

Међутим, у међувремену, а по истеку договореног рока од 30 дана, Заштитник грађана је примио притужбу И.Ж. и његовог оца Б.Ж., у којој износе идентичан проблем, односно да је Б.Ж. тражена спорна потврда када је покушао да сведочи једном од грађанина Сопота у вези са регулисањем дечијег додатка. Осим тога, као потврда даљег поступања службеника Општинске управе ГО Сопот противно принципима добре управе јесте и притужба З.И. примљена телефонским путем да службеница у месној канцеларији Ђуринци, општина Сопот по налогу председника општине није хтела да му овери личну изјаву.

Након истека више од 30 дана од одржаног састанка обрађивач предмета је у периоду од 26. – 29. октобра 2009. године, у више наврата покушао телефонским путем да ступи у контакт са начелницом Општинске управе Снежаном Стојановић – Кандић како би се информисао да ли је спорни закључак стављен ван снаге, али наведени контакт, упркос више пута остављаним порукама, обрађивач предмета није успео да оствари. Исто тако, покушај успостављања контакта са самим председником ГО Сопот од стране начелнице Одељења за добру управу, остао је безуспешан.

Упркос законској обавези да Заштитнику грађана у остављеном року одговори на све захтеве, као и да му достави све информације и списе које он одреди, нарочито у конкретном случају када се сам Председник ГО Сопот обавезао на такву чинидбу, наведеним понашањем начелнице Општинске управе и Председника ГО Сопот, које се огледа у њиховом избегавању контакта са представницима Стручне службе Заштитника грађана слободно можемо речи да је од стране Општинске управе ГО Сопот грубо изостала Законом предвиђене сарадње органа управе са овим органом.

Чланом 137. став 1. Устава Републике Србије („Службени гласник РС“ бр. 98/2006) прописано је да у интересу ефикаснијег и рационалнијег остваривања права и обавеза грађана и задовољавања њихових потреба од непосредног интереса за живот и рад, законом се може поверити обављање одређених послова из надлежности Републике Србије аутономној покрајини и јединици локалне самоуправе.

Чланом 1. став 1. Закона о државној управи („Службени гласник РС“ бр. 79/05 и 101/07) прописано је да је државна управа део извршне власти Републике Србије који врши управне послове у оквиру права и дужности Републике Србије, а чланом 4. истог закона одређено је да се поједини послови државне управе законом могу поверити аутономним покрајинама, општинама, градовима и граду Београду, јавним предузећима, установама, јавним агенцијама и другим организацијама (имаоци јавних овлашћења).

Органи државне управе, укључујући и органе локалне самоуправе којима је поверено обављање одређених послова из надлежности Републике Србије, образовани су законом, њихове компетенције су дефинисане законом, правила која регулишу

њихово поступање и одлучивање утврђени су законом, њихове обавезе у погледу поштовања легитимних права и интереса грађана прописана су законом. Закон је због тога фундаментални оквир у којем је управа организована и функционише. Тако, државна управа, руководећи се приматом закона, остварује јавни интерес, дефинисан од стране заједнице или под њеним условима, доноси своје одлуке и спроводи поступак у складу са законом, према законом утврђеним процедурама и у складу са легитимним правима и интересима грађана. Управо из тих разлога, њено поступање мора бити инспирисано принципима „добре управе“ у које су интегрисане вредности ефективности и ефикасности. Наиме, државна управа не поступа у свом сопственом интересу, већ она постоји ради задовољења општих потреба. Такође, будући да она искључиво поступа по основу закона, њене радње зависе од овлашћења које закон преноси на њу, што издваја начело законитости као једно од основних начела које органи државне управе морају да примењују у свом односу са грађанима, тј. јавношћу, како би се изградила добра управа.

Произвољним и ничим правно утемељеним поступањем Општинске управе ГО Сопот које се огледа у условљавању грађана, нужним достављањем потврде о измирењу обавезе по основу коришћења грађевинског земљишта, у остваривању њихових законом загарантованих права, повређени су основни принципи добре управе. Наиме, увидом у важећу законску регулативу несумњиво је утврђено да ниједан законски пропис, подзаконски или други општи акт не садржи одредбу која би на било који начин омогућавала било ком органу локалне самоуправе да приликом поступања по поднетим захтевима грађана за издавање извода из матичне књиге рођених, матичне књиге венчаних, матичне књиге умрлих, издавање уверења о држављанству, захтева за заказивање и обављање венчања, захтев за издавање уверења за ученичке и студенске кредите, за издавање радне књижице, као и приликом тражења других врста потврда, уверења, овера различитих изјава грађана, захтева, достављање потврде о измирењу обавеза по основу коришћења грађевинског земљишта или било коју другу врсту потврде или доказа који нису у непосредној корелацији са предметом поднетог захтева грађана.

Управо из тих разлога наводи начелнице Општинске управе ГО Сопот да не постоји други ефикасан начин спровођења принудне наплате дуга по основу коришћења грађевинског земљишта није и не може бити оправдавајућа ни извињавајућа околност за овакво грубо кршење основних начела и принципа добре управе на штету грађана. Све то утолико више ако се има у виду чињеница да овакво поступање Општинске управе може имати/има далекосежне последице које се огледају у томе што ускрћивање издавања извесних извода, уверења и потврда истовремено онемогућава грађане и у остваривању других значајних личних и статусних права (права на лична документа за чије је издавање неопходно подношење извода из МКР и уверења о држављанству).

На основу свих утврђених чињеница и околности, Заштитник грађана је утврдио пропуст у правилности и законитости рада Општинске управе ГО Сопот на штету остваривања права грађана и, сагласно члану 31. став 2. Закона о Заштитнику грађана, упутио органу управе препоруку ради отклањања уочених недостатака у раду, као и у циљу унапређења рада органа управе и спречавања сличних пропуста у будућности.

Заштитник грађана је, применом чл. 31. ст. 4. Закона, у препоруци органу управе утврдио одговарајући рок за отклањање уочених недостатака и достављање обавештења о томе.

ЗАШТИТНИК ГРАЂАНА

Саша Јанковић

Доставити копију:

- подносиоцима притужби